

MEDŽUGORJE

RESNIČNA ZGODBA

Saverio Gaeta

Saverio Gaeta

MEDŽUGORJE

Resnična zgodba

Vsebina

1. poglavje	
Na vrhu Podbrda se pojavi svetla postava	7
2. poglavje	
Polemike in pripombe glede prvega dne	23
3. poglavje	
Vidcem se na hribu pridružijo verniki	33
4. poglavje	
Devico Marijo poškropijo z blagoslovljeno vodo	55
5. poglavje	
Prikazanje se predstavi: Blažena Devica Marija je	73
6. poglavje	
Pogovori med vidci in Devico Marijo	87
7. poglavje	
Zdravniki razglasijo, da so vidci zdravi	99
8. poglavje	
Vsi se sprašujejo o trajanju prikazovanj	115
9. poglavje	
Pravi razlog za sovražnost dveh mostarskih škofov	131
10. poglavje	
»Zadnji« trije dnevi, ki niso bili zadnji	145

11. poglavje	
Devica Marija oznani: »Kraljica Miru sem.«	159
12. poglavje	
Prikazovanja se kljub preganjanju nadaljujejo	175
13. poglavje	
Kaj se je zgodilo s frančiškanoma Jozom Zovkom in Tomislavom Vlašičem?	187
14. poglavje	
Pojavijo se še druge nadnaravne izkušnje	203
15. poglavje	
Zgodba se nadaljuje vse do današnjih dni	213
Navedena literatura	229
Pregledana literatura	234

1. poglavje

–

Na vrhu Podbrda se pojavi svetla postava

Junija 1981 sta v času poletnih počitnic dve dobri prijateljici ponovno dobili priložnost, da sta se srečali v Medžugorju. Že več mesecev se nista videli, čeprav sta obe imeli družinske korenine v tej mali vasici na jugu Bosne in Hercegovine (ene od šestih republik tedanje federacije Jugoslavije), saj sta se šolali v različnih mestih: šestnajstletna Mirjana Dragičević v Sarajevu, kjer je živela s starši in mlajšim bratom, petnajstletna Ivanka Ivanković pa v Mostarju, a je v tistem času živela pri babici Ivi v vasi Bijakovići, ker je njen oče delal v Nemčiji, njena mati Jagoda pa je umrla za rakom pri manj kot štiridesetih letih ravno 27. aprila tistega leta.

Mirjana se je rada zatekala v mir na deželo, kjer je kot gostja bivala pri svojem stricu Šimunu in teti Slavi. Tam so bili še babica Jela in njeni štirje bratranci in sestrične: Milena in Vesna sta bili skoraj njenih let, Vlado in Jelena pa sta bila mlajša od

nje. Dekle je povedalo: »Doma sem uživala vse udobje življenja v mestu, ki so mi ga omogočili starši s svojim trdim delom. Za razliko od tega pa je bilo življenje v Medžugorju mnogo težje. Prebivalci so si morali sami pridelovati hrano, zelo skrbno so morali ravnati z vodo in delali so samo za preživetje. A prav ta preprostost je bila tista, ki me je privlačila.«¹

24. junija je nevihta že zgodaj zjutraj namočila tla, nato pa je pritisnila poletna vročina, zato sta Ivanka in Mirjana za popoldne načrtovali sprehod, da bi si podelili nekaj mladostniških skrivnosti. Tistega dne je bil praznik svetega Janeza Krstnika, zato niso delali na poljih. Živel sta v Bijakovičih, eni od petih vasi, ki so sestavljale tamkajšnjo župnijo svetega Jakoba,² skupaj z Medžugorjem, Miletino, Šurmanci in Vionico: vse vasi skupaj so imele leta 1981 okrog 2.600 prebivalcev, okoli 800 družin.³

1 Mirjana Soldo, *Moje srce će pobijediti*, Matica hrvatska 2016, str. 13.

2 Temeljni kamen stare cerkve v Medžugorju je 14. maja 1896 blagoslovil škof škofije Mostar-Duvno, Paškal Buconjić. Celotna zgradba z zvonikom vred je bila dokončana v enem letu. Župnija Medžugorje je bila že vse od svojega začetka posvečena svetemu Jakobu Starejšemu, apostolu, ki je okoli 42–44 umrl mučeniške smrti. Konec dvajsetih let prejšnjega stoletja so stavbo razglasili za neuporabno zaradi nestabilnosti tal, ki je povzročila velike razpoke. Gradnja nove cerkve po načrtih arhitekta Stjepana Podhorskyja, mogočnega videza in z dvema zvonikoma, se je začela leta 1935, dokončana pa je bila šele leta 1969 zaradi obdobja vojne in kasnejšega komunističnega režima. V istem obdobju so bile zgrajene tudi tri podružnične cerkve: v Šurmancih leta 1964, v Vionici leta 1969 in leta 1970 v Miletini. 19. januarja 1969 so praznovali slovesnost posvetitve nove cerkve, z ureditvijo notranjosti, za kar sta bila zaslužna umetnik Ante Starčević in frančiškanski arhitekt Pio Nuić, pa so morali počakati do marca leta 1973.

3 Prim. Draga Vidović, *Spasenje čovječanstva*, Fram Ziral Mostar 2010, str. 37. Medžugorje, Bijakovići in Vionica so del občine Čitluk, Miletina, Ljubuški in Šurmanci pa spadajo pod Čapljino.

Po kosilu sta se dekleti dobili v hiši Ivankine babice, ki je bila sosedba Mirjanine tete in strica. Okoli 15. ure sta se odpravili proti gori Crnica, eni od gora, od koder izvira tudi ime za Medžugorje, katerega pomen je ravno »med gorami«: druga gora je Križevac (»križna gora«), na katerem so v začetku leta 1934 postavili železobetonski križ v spomin na sveto leto odrešenja (zato so gori, ki se je prej imenovala Šipovec, tj. »šipkova gora«, tudi spremenili ime).⁴

Ko sta šli mimo hiše njune skupne prijateljice, šestnajstletne Vicke Ivanković, sta se ustavili pri njej, da bi jo povabili, da se jima pridruži na sprehodu. Vicka pa je že ob zori odšla od doma v Mostar, kjer se je udeležila tečaja matematike, kajti ta predmet je morala septembra ponavljati, vrnila pa se je šele proti koncu dopoldneva. Tečaj je bil naporen in na avtobusu je bila velika gneča, zato je šla po kosilu spat.⁵ Ivanka in Mirjana je nista želeli buditi, zato sta samo prosili Vickino sestro Zdenko, naj ji sporoči, da jo bosta kasneje

4 Sveto leto je 24. decembra 1932 razglasil papež Pij XI., obhajali pa so ga od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934. Postavitev križa, visokega 8,56 in širokega 3,5 metra, je predlagal takratni župnik, frančiškan Bernardin Smoljan, verniki pa so se z navdušenjem odzvali in so ves potrebn material z rokami znosili na ravan na višini 449 metrov nadmorske višine (medtem ko je vrh gore visok 520 metrov). Projekt je izdelal inženir Šimun Boras iz Mostarja, koordinacijo del pa je vodil Ante Dugandžić-Redžo iz Medžugorja. Na vodoravnem kraku križa je v hrvaščini vklesano: »Jezusu Kristusu, Odrešeniku človeškega rodu«; na spodnjem delu navpičnega kraka pa piše: »V znamenje vere, ljubezni in upanja postavili župnik Bernardin Smoljan in župljani Medžugorja.« Na podstavku piše še: »Vsega hudega reši nas, o Jezus!« Sveto mašo za posvetitev križa je 15. marca 1934 daroval pater Grgo Vasilj (oba patra so leta 1945 v Mostarju umorili komunisti).

5 Prim. Janko Bubalo, *Mille incontri con la Madonna*, Edizioni Messaggero Padova 1985, str. 17.

čakali v hiši Jake Čolo (Jakove matere in Mirjanine tete, pa tudi Vickine krstne botre).⁶

Pot, ki sta jo ubrali dekleti, je potekala po pustem in kamnitem terenu, ki so ga nekateri imenovali Brdo (»gora«), drugi Podbrdo (»podgora«), spet drugi pa Gradina (»grič«).⁷ Ivanka se je takole spominjala: »Imeli sva navado, da sva se sprehajali tam.«⁸ Okoli 17. ure sta se obrnili, da bi se vrnili domov. Ko sta bili nekaj deset metrov oddaljeni od prvih hiš v vasi Bijakovići, je Ivanka dvignila pogled proti griču in približno dvesto metrov stran zagledala svetlečo postavo. Takoj je vzkliknila: »Glej, Gospa.«⁹ V hrvaščini je izraz 'gospa' prvotno pomenil 'ženska', danes pa se ta oblika uporablja samo za označevanje Božje Matere, zlasti v južnih predelih Hrvaške. Narečna različica se glasi 'Grospe'.¹⁰

Mirjana pa je zamahnila z roko, kot bi jo hotela utišati, in ji je dejala: »Ah, ja, Devica Marija ...!«¹¹ Kasneje je dekle takole pojasnilo, zakaj se ni zmenilo za njene besede: »Nikoli prej nisem slišala za možnost, da bi Devica Marija lahko prišla na zemljo, kajti odraščali smo v času komunizma. Naše krščansko življenje je bilo omejeno na dom in samo enkrat na teden smo lahko šli k sveti maši. Takrat nam starši niso povedali veliko stvari, temveč samo tisto, kar je bilo treba

6 Vicka Ivanković in Michele Barone, *A Medjugorje con Maria*, Piemme 2015, str. 26.

7 Bubalo, *Mille incontri ...* cit., str. 15.

8 René Laurentin, *14 années d'apparitions*, de Guibert 1995, str. 117.

9 Svetozar Kraljević, *The Apparitions of Our Lady at Medjugorje*, Franciscan Herald Press 1984, str. 141.

10 Marijan Ljubić, *La Vierge Marie apparaît en Yougoslavie*, Parvis 1984, str. 11.

11 James Mulligan, *Medjugorje. The First Days*, Boanerges Press 2013, str. 81.

vedeti. Ko je Ivanka rekla: 'Mislim, da je Devica Marija na griču,' zato sploh nisem pogledala in sem ji rekla: 'Ja, Devica Marija nima drugega dela, zato je prišla pogledat, kaj počneva.' Bila sem jezna, ker so me učili, da se z imenom Boga in Marije ne sme šaliti in tako govoriti o njem.«¹²

Ob Mirjaninem odzivu je Ivanka otrpnila: »Nisem mogla verjeti, da resnično vidim tisto, kar sem mislila, da vidim. Bila sem popolnoma zmedena. Nisem mogla povedati, kaj se je zgodilo, ali sem imela nekakšen privid.«¹³ Razumljiv odziv za normalno dekle, ki je doživelo nekaj povsem izjemnega. Gre za odkrite in poštene besede, ki odgovarjajo tudi na površne kritike in smešne ugovore, ki še vedno poskušajo vreči senco dvoma na tisti dogodek, kot je na primer kritika pisatelja Joachima Bouffleta: »Ivanko je ta pojav tako malo vznemiril, da sploh ni vztrajala, da bi njena prijateljica ponovno pogledala.«¹⁴

Dekleti sta nadaljevali pot proti hiši družine Pavlovič, ki je stala naravnost pred njima. Najmlajša hči, trinajstletna Milka, je stala pred vhodnimi vrati. Ko je zagledala Mirjano in Ivanko, jima je predlagala, da bi šli z njo iskat čredo kakih ducat ovac, ki jih je zjutraj pustila na paši v gozdičku Perkusa ob vznožju Crnice. Ko je Ivanka ponovno prispela v bližino kraja, kjer je imela prejšnje videnje (tedaj je bila ura že okrog 17.30), je še jasneje videla ženo, »tokrat z Detetom Jezusom v

12 Livio Fanzaga in Mirjana Dragičević, *La Madonna prepara per il mondo un futuro di pace*, Shalom 2002, str. 18.

13 Kraljević, *The Apparitions ...*, cit., str. 142–143.

14 Joachim Boufflet, *Ces dix jours qui ont fait Medj*, CLD 2007, str. 19.

15. poglavje

–

Zgodba se nadaljuje vse do današnjih dni

Konec februarja leta 1984 je imela Jelena Vasilj notranje videnje, med katerim ji je Devica Marija izrazila posebno željo: »Verniki, ki zaradi dela ne morejo več prihajati v cerkev vsak večer, naj se vsaj enkrat na teden, ob četrtnih, zberejo pri sveti maši, po sveti maši pa naj ostanejo pri češčenju in premišlujejo šesto poglavje Matejevega evangelija, ki govori o prepustitvi Bogu in o zaupanju v njegovo previdnost (vrstice 24-34).⁵²³ Med drugim je Devica Marija Jeleni sporočila

523 Odlomek iz Svetega pisma se glasi: »Nihče ne more služiti dvema gospodarjema: ali bo enega sovražil in drugega ljubil ali pa se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu. Zato vam pravim: Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli in kaj boste pili, in ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice neba! Ne sejejo in ne žanjejo niti ne spravljajo v žitnice, in vendar jih vaš nebeški Oče hrani. Ali niste vi več vredni kot one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svojemu življenju en sam komolec? In za obleko, kaj skrbite? Poučite se od lilij na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, toda povem vam: še Salomon v vsem

naslednje besede: 'Nenehno častite presveti zakrament na oltarju. Na poseben način sem prisotna, kadar ga verniki častijo. V tistem trenutku se prejemajo posebne milosti.'⁵²⁴ Med prvim takšnim srečanjem v župniji v četrtek, 1. marca 1984, je Kraljica miru preko vidkinje Marije predala prvo sporočilo: do 8. januarja 1987 vsak četrtek, nato pa vsakega 25. v mesecu. Do 39. obletnice 25. junija 2020 je to skupaj naneslo 537 sporočil.

Od 2. avgusta 1987 je Mirjana imela prikazovanja Kraljice miru vsakega drugega v mesecu, z namenom molitve za neverne. 2. januarja 1997 ji je Kraljica miru podrobneje pojasnila molitveni namen: »za tiste, ki še ne poznajo Božje ljubezni«, in ji poleg tega rekla: »Potrebujem vas, da mi pomagate s svojimi molitvami.« Zato je vidkinja razširila vabilo k sodelovanju pri prikazovanju 2. februarja 1997 in pri vseh naslednjih prikazovanjih drugega v mesecu. Od leta 2009 je vidkinja hodila k modremu križu, če so vremenske razmere to dopuščale. (Prej je hodila v skupnost Cenacolo, a je škof Perić to prepovedal.) Do zadnjega prikazovanja 2. marca 2020 (da gre za sklep tistih prikazovanj, ji je sporočila Kraljica miru med vsakoletnim prikazovanjem 18. marca tistega leta) je bilo vseh javnih sporočil, ki jih je prejela Mirjana, skupno 183, do leta 2005 občasnih, kasneje pa stalnih.

svojem veličastvu ni bil oblečen kakor ena izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, mar ne bo mnogo bolj oblačil vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne govorite: 'Kaj bomo jedli in kaj bomo pili ali kaj bomo oblekli?' Po vsem tem sprašujejo pogani. Saj vaš nebeški oče ve, da vse to potrebujete. Išcite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse to vam bo navrženo. Ne skrbite za jutri, kajti jutrišnji dan bo skrbel sam zase. Dovolj je dnevu njegovo zlo.«

524 Vlašić, *A Medžugorje ...*, cit., str. 46–47.

Kar zadeva skupno število prikazovanj (do 39. obletnice 25. junija 2020), jih je bilo vseh skupaj 51.480. Takole jih lahko razdelimo: Mirjana 978 (550 vsakodnevnih, 391 mesečnih, 37 letnih); Ivanka 1.449 (1414 vsakodnevnih, 35 letnih); Jakov 6.312 (6290 vsakodnevnih, 22 letnih); Ivan 14.246 (še vedno vsakodnevnih); Marija 14.246 (še vedno vsakodnevnih); Vicka 14.246 (še vedno vsakodnevnih). Slednja je imela štiri obdobja prekinitve, za katere jo je prosila Devica Marija kot žrtev za izpolnitev svojih načrtov: od 7. februarja do 25. februarja 1986, od 24. aprila do 3. junija 1986 in od 25. avgusta do 20. oktobra 1986 ter od 9. januarja do 29. februarja 1988. Tudi Jakovu je Devica prekinila prikazovanja od 21. do 30. marca 1990 in ga prosila, naj v tem času veliko moli. Mirjana, Ivan in Marija pa so doživeli še mnogo drugih izrednih prikazovanj.

Nekaj vidcev je imelo stike s papežem Janezom Pavlom II.: Mirjana je bila 23. julija 1987 na daljši zasebni avdienci v Castel Gandolfu, Vicka pa ga je srečala med splošnimi avdiencami v Vatikanu 22. marca in 30. avgusta 1995. Tudi dekleti z notranjimi videnji, Jelena in Marijana, sta pozdravili papeža Wojtyło med splošno avdienco 14. januarja 1987. In celo pater Jozo se je 17. junija 1992 skupaj s skupino prijateljev, ki so spremljali vidca Jakova, udeležil splošne avdience: »Lahko se je približal svetemu očetu in na kratko govoril z njim. Papež ga je poslušal, nato pa mu je izrekel naslednje besede: 'Pogumno pojdi naprej, ne ustavljaj se!' Nato mu je [pater Jozo] izročil pismo in mu stisnil roko.«⁵²⁵

525 "Odmev Medžugorja", julij 1992, str. 5.

Znanstvene raziskave

Ker so bila prikazovanja Kraljice miru v Medžugorju vsakodnevna in so imela neki stalen urnik, je bilo mogoče izvesti vrsto raziskav o ekstazah vidcev, saj so znanstveniki lahko načrtovali svoje raziskave in pri tem uporabljali najprimernejše naprave.

Med pomladjo leta 1982 in jesenjo leta 1983 so vidce štirikrat preučevali, v povprečju vsaj teden dni zapored. Raziskavo je vodil nevropsihiater Ludvik Stopar, direktor mariborske poliklinike in strokovnjak za hipnozo. Profesor je ugotovil, da so »nevropsihiatrične, medicinsko-psihološke in somatološke preiskave pokazale, da so omenjeni vidci povsem normalni. Glede na njihovo starost, izvorno okolje, inteligenco in kulturo so njihove reakcije normalne in ne kažejo nobenih psihopatoloških znakov.«

Leta 1984 je potekala preiskava ekipe pod vodstvom francoskega zdravnika Henrija Joyeuxa z univerze v Montpellierju, ob koncu katere je bilo objavljeno pomenljivo poročilo: »Izkazalo se je, da fenomena prikazovanj v Medžugorju znanstveno ni mogoče pojasniti. Potem ko smo klinično preučevali vidce, lahko zatrdimo, kot so to storili naši jugoslovanski kolegi pred nami, da so ti mladi normalni in zdravi, tako telesno kot duševno. Klinične in paraklinične študije nam omogočajo, da lahko znanstveno potrdimo, da ni nobene patološke spremembe proučevanih objektivnih parametrov: elektroencefalograma, elektrookulograma, elektrokardiograma in slušnega potenciala. Ne gre za epilepsijo, spanje, sanje, halucinacije v

patološkem smislu, histerijo, nevrozo, patološko ekstazo ali mrtvičnost.«

Septembra 1985 so bile na pobudo italijanske skupine pod vodstvom zdravnikov Lugija Frigera, Maria Botte in Giacomina Mattalie izvedene nove raziskave pod okriljem združenja Associazione Regina Pacis (Arpa), ki mu predseduje Luigi Farina. O rezultatih je 14. januarja 1986 razpravljala teološko-znanstvena komisija, ki jo je sestavljalo 17 znanstvenikov, zdravnikov, psihiatrov in teologov (med njimi sta bila tudi monsinjor René Laurentin in poljska doktorica Wanda Półtawska). Iz obnašanja vidcev so bile izključene prevare in patološke halucinacije. Istočasno so razglasili, da ni mogoče zagotoviti človeške razlage teh pojavov in da v njih tudi niso našli nadnaravnega, to je demoničnega vpliva. Po drugi strani pa so ugotovili ujemanje med temi pojavi in tistimi, ki so običajno opisani v mistični teologiji.

Med aprilom in decembrom 1998 je bila izvedena raziskava, ki jo je vodil pater Andreas Resch, profesor klinične psihologije na akademiji Alfonsiana v Rimu, pri kateri sta sodelovala tudi doktorja Marco Margnelli in Giorgio Gagliardi iz milanskega centra za psihofiziologijo stanj zavesti. Zaključki so bili naslednji: »Preiskava subjektov, ki smo jih preučevali z osebno anamnezo in instrumentalnimi testi, je pokazala: 1. Sprva so imeli nenavadno izkušnjo, ki je kasneje vplivala na njihovo obnašanje v spremenjenem stanju zavesti, podobnemu ekstazi, četudi z manj intenzivnimi značilnostmi. 2. Takšne izkušnje so povzročile spremembe nekaterih merljivih bioloških parametrov. 3. Njihovo vedenje med spremenjenim stanjem zavesti (kljub omejitvam izvedene študije) nima

prevladujočih značilnosti hipnoze, temveč spremenjenega stanja zavesti naslednjih tipov: v ekstazi/z videnjem/s prikazovanjem. 4. Hipoteza, da gre za zavestno prevaro in goljufijo, nima psihofiziološke in nefrofiziološke podlage.«

Najnovejša znanstvena raziskava je bila opravljena 25. junija 2005, izvedel pa jo je francoski nevrolog Philippe Loron, primarij pariške bolnišnice Salpêtrière. Raziskovalci so znova izključili vsakršno patologijo ali bolezen, vključno z epilepsijo in drugimi živčnimi motnjami. Poleg tega »posnetki možganske aktivnosti postavljajo na laž vse tiste, ki sumijo, da vidci manipulirajo z ljudmi okoli sebe. V tistih trenutkih so popolnoma ločeni od zunanjega sveta in se ne odzivajo na vidne in slušne dražljaje.« Skratka, doktor Loron je zaključil: »Ne vem, koga vidci vidijo, a kadar pravijo, da imajo videnje, zares doživljajo nekaj pristnega.«

Tragična leta vojne

3. marca 1992 je Bosna in Hercegovina razglasila neodvisnost od Federacije Jugoslavije, pred njo pa sta 25. junija 1991 to storili že Hrvaška in Slovenija. Kljub priznanju Združenih narodov, ki ga je Bosna in Hercegovina pridobila 6. aprila 1992, je poskušala Srbija z orožjem ohraniti svojo nadvlado, kar je privedlo do državljanske vojne s tragičnimi posledicami, zaradi katere še vedno obstajajo begunska taborišča in begunci, ki nimajo več možnosti, da bi se vrnili na svoje domove.

6. aprila 1992 se je začela vojna v Bosni in Hercegovini, in tudi Medžugorju je grozilo bombardiranje, zato so se bratje

frančiškani začeli zbirati k sveti maši v kleti prezbiterija. Zapečatili so okna in vhodna vrata zaščitili z vrečami peska. Da bi zaščitili mesto, »so bili izkopani rovi na severnem pobočju hriba prikazovanj in na območju, ki ga ločuje od gore Križevac«,⁵²⁶ je takoj sporočila sestra Emmanuel Maillard, ki je ves čas konflikta pogumno ostala tam.

Redovnici je uspelo, da je ves čas sporočala novice po telefonu in faksu: »Ivan kljub nevarnosti vsak dan hodi molit na hrib prikazovanj. Možje iz Bijakovičev niso hoteli, da bi prijel za orožje. Rekli so mu: 'Tvoja naloga je, da moliš, ne da streljaš.'⁵²⁷ Vicko pa je nekdo od nas vprašal: 'Ali se ne bojiš, da bodo Srbi vdrli v vas?' Ne da bi za sekundo premišljala, je s svojim intenzivnim in jasnim pogledom dejala: 'Veš, kadar imamo Boga, kadar imamo v srcu Božji mir, česa naj bi se bali?'«⁵²⁸

19. aprila, v noči na veliko noč, so Srbi nameravali bombardirati Medžugorje. Ta načrt je preprečilo posredovanje mednarodnih osebnosti, ki so izvedele za to namero. V tistih dneh pa je vseeno več sovražnih letal preletelo cerkev svetega Jakoba. Pilot srbskega bombnika, ki so ga sestrelili in ujeli Hrvati, je ves zmeden izjavil: »Nisem mogel zbombardirati cerkve v Medžugorju. Ko sem se bližal, nisem videl ničesar več: vse je bilo ovito v nekakšno meglo, ki je cerkev skrila pred mojimi očmi.«⁵²⁹

526 Maillard, *Medjugorje, La guerra ...*, cit., str. 26.

527 Prav tam, str. 41–42.

528 Prav tam, str. 46.

529 Laurentin, *Dodici anni ...*, cit., str. 10.

Organizacija združenih narodov je v začetku maja poslala deset modrih čelad, da bi stražili Medžugorje, vendar so bombe še naprej padale v okolici: v Čapljini, v Čitluku in predvsem v Mostarju, kjer sta bili 7. maja hudo poškodovani katedrala in rezidenca škofa Žanića. Takrat je zgorel še arhiv, kjer so bili shranjeni dokumenti o prvih dneh prikazovanj. Naslednjega dne je na območju Sivrića, v radiju petsto metrov od župnije, padlo šest granat, pri čemer pa so umrli le krava, pes in kokoš. Druge bombe so padle 10. maja na levi strani Podbrda in v bližini bencinske črpalke v Tromedji.

Od 18. junija so lahko ponovno obhajali svete maše v cerkvi. V naslednjih mesecih so se razmere v Medžugorju umirile in lahko so sprejeli tisoč dvesto beguncev iz okolice. Zaradi posebne nadnaravne zaščite, ki jo je uživalo Medžugorje, so ga Združeni narodi februarja 1993 izbrali za oporišče dvesto modrih čelad, ki so bile zadolžene za zaščito humanitarnih konvojev v Bosni, od katerih jih je bilo veliko poslanih ravno zaradi predanosti Kraljici miru. Že 25. novembra 1991 je Alberto Bonifacio iz združenja Arpa preko valov Radia Maria sprožil poziv za pomoč prebivalcem bivše Jugoslavije, odzivi pa so presegli vsa pričakovanja. Skoraj istočasno, 8. decembra 1991, je iz mesta Viggiù iz Vareseja krenilo prvih pet kombijev v organizaciji društva »Mir i dobro«, ki je bilo ustanovljeno na pobudo Chiarine Daolio. 24. junija 1992 se je začela še ena pobuda, ki jo odtlej ponavljajo vsako leto: pohod za mir od Humca do Medžugorja, katerega pobudnik je bil Nemec Hubert Liebherr, katerega namen je »potrditev pristne sprave in miru kot odgovor na 'ne mir', nasilje in sovraštvo«.

Med pričevanji o tistih dramatičnih časih je zaslovelo pričevanje ameriškega pilota Scotta O'Gradyja, čigar letalo je bilo junija 1995 sestreljeno v Bosni, njegovi kolegi iz Nata pa so ga rešili šele po nekaj dneh. V svoji knjigi *Return with Honor* je opisal zelo pomenljivo podrobnost: »Ko sem se že tretji dan skrival in razmišljal o tem, kako je preživetje predvsem preizkušnja za duha, sem doživel nekaj neverjetnega in neponovljivega. Ko sem nepremično ždel v svojem skrivališču, sem se nenadoma spomnil na pripoved matere svojega prijatelja, ki je bila v Medžugorju, preden je v Bosni izbruhnila vojna. Tistega popoldneva sem se v molitvi obrnil na Marijo. Nemudoma sem začutil njeno prisotnost, ki je postajala vse jasnejša in oprijemljivejša, dokler je nisem zagledal. To je težko opisati z besedami. Videnje je prešlo skozi moje čute in tisti občutek je bil neizmerno topel ter poln veselja in miru. Obstajal je nekdo, ki je molil in bdel nad mojo vrnitvijo domov. To videnje je bilo najpomembnejša stvar, ki se mi je zgodila v Bosni. Dalo mi je pogum, da sem vzdržal v najtežjih trenutkih.«

Obdobje mnogih izboljšav

V teh štiridesetih letih je bilo na območju župnije in na krajih, povezanih s prikazovanji Kraljice miru, opravljenih veliko del, ki so omogočila boljšo pastoralno dejavnost in udeležbo romarjev pri evharističnem slavlju ter pri pobožnostih rožnega venca in križevega pota.

Med drugim so na Podbrdu postavili petnajst bronastih reliefnih tabel s podobami skrivnosti rožnega venca. 8. decembra 1989 so blagoslovili table z veselim delom rožnega

venca (na vzpetini proti kraju prikazovanj), 8. decembra 1990 so blagoslovili žalostni del rožnega venca (v obliki loka na zadnjem delu planjave), 25. junija 2002 pa so blagoslovili še častitljivi del rožnega venca (med spustom proti modremu križu). Na Križevcu pa stoji štirinajst bronastih tabel s postajami križevega pota, ki so bile blagoslovljene na veliki petek leta 1988. Leta 1989 so jim dodali še bronasti tabli z vrtom Getsemani na začetku in vstajenjem na koncu, ki sta bili blagoslovljeni na veliki petek leta 1990. Vse table je izdelal umetnik Carmelo Puzzolo, ki je tudi avtor slike Kraljica miru (ki je v dvorani, posvečeni Janezu Pavlu II.), kipa svetega Leopolda Mandića (ki stoji poleg zunanjih spovednic) ter kipa patra Slavka Barbarića (ki je v Majčinem selu).

Leta 1987 so na trgu nasproti cerkve svetega Jakoba postavili kip Kraljice miru. Na podlagi opisov vidcev ga je izdelal umetnik Dino Felici. Zahvaljujoč donaciji neke družine iz Južne Koreje so na hribu prikazovanj postavili tudi repliko tega kipa, ki je bila blagoslovljena 8. septembra 2001. Leta 1986 so na zgornji rob planote postavili še južnotirolski križ. Za božič leta 2008 je bila dokončana osvetlitev bronastih tabel in poti na Podbrdu. Poleti leta 1988 so dokončali dela za utrditev podlage, na kateri stoji križ na Križevcu. Pri delih so pomagali romarji, ki so na vrh znosili potrebni material.

Spomladi leta 1989 so dokončali cesto, ki vodi od mostu pri pošti do cerkve, pri čemer so pokrili vodotok, ki teče mimo Svetega Jakoba, in zgradili tri metre široke pločnike. Tudi cerkev je doživela vrsto pomembnih olupšav. Leta 1987 so postavili vitraže, ki jih je izdelal Branimir Dorotić. Na začetku devetdesetih let so na oba zvonika postavili uri, 25.

Saverio Gaeta

MEDŽUGORJE, Resnična zgodba

Naslov izvirnika: MEDJUGORJE, La Vera Storia

© izvirnika: 2020 Edizioni San Paolo s.r.l.,
Piazza Soncino 5 – 20092 Cinisello Balsamo (Milano) – ITALIA

www.edizionisanpaolo.it

© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2025

Prevod: Tatjana Šivic

Urednica: dr. Tina Osterman

Jezikovni pregled: dr. Matic Pavlič

Jezikovni pregled: Lejla Križanič Krk

Prelom in oblikovanje: D-tisk

Izdala: Družina d. o. o.

Zanjo: Tone Rode

Tiskano po naročilu.

Tiskano v Sloveniji.

Ljubljana, 2025

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
27-587.5-312.47(497.6Medjugorje)
GAETA, Saverio
Medžugorje : resnična zgodba / Saverio Gaeta ;
[prevod Tatjana Šivic]. - Ljubljana : Družina, 2025
Prevod dela: Medjugorje : la vera storia
ISBN 978-961-04-1169-7
COBISS.SI-ID 228167939

*M*edžugorje je knjiga italijanskega novinarja in pisatelja Saveria Gaeta, ki razkriva doslej skrite podrobnosti o dogodkih, ki so zaznamovali zgodovino majhne vasice Medžugorje v Bosni in Hercegovini, kjer se že od leta 1981 domnevno prikazuje Devica Marija.

*S*kozi nepristranski in analitičen pristop Gaeta razkrije, kako so se cerkvene in civilne oblasti odzvale na fenomen, ki privablja milijone romarjev z vsega sveta. Njegova raziskava postavlja pod vprašaj ustaljene predstave in odkriva zamolčana dejstva ter manipulacije, ki so vplivale na tok dogodkov in percepcijo javnosti. V osrčju knjige so poglobljeni intervjuju z vidci, pričevanja domačinov ter strokovna mnenja teologov, psihologov in drugih raziskovalcev, ki osvetlujejo ozadje dogodkov in kompleksnost sporočil, ki naj bi jih Devica Marija posredovala prebivalcem.

*K*njiga podaja globoko razmišljanje o človeški veri, družbenih konfliktih ter boju med duhovnostjo in institucionalnimi mehanizmi. Namenjena je vsem, ki želijo razumeti skrite plasti tega svetovno znanega fenomena in si ustvariti lastno mnenje o eni najbolj intrigantnih skrivnostih sodobnega krščanstva.

ZALOŽBA
DRUŽINA

27,90 EUR